

2.2. Status og mandat som specialiseret ligebehandlingsorgan for kønsligestilling

IMR udfører i kraft af sit mandat som National Menneskerettighedsinstitution opgaver med det formål at beskytte og fremme menneskerettigheder og ikke-diskrimination. Herunder gennemføres tiltag vedrørende kønsligestilling og kvinders rettigheder, se nærmere herom nedenfor under punkt 3.

Derimod er IMR ikke ved dansk lovgivning tildelt mandat til at fungere som specialiseret ligebehandlingsorgan på kønsligestillingsområdet.

Et krav om udpegning af et specialiseret ligebehandlingsorgan med den opgave at fremme ligebehandling af mænd og kvinder findes i EU Direktiv 2007/76 om ligebehandling, art. 8a og EU Direktiv 2004/113 om gennemførelse af princippet om ligebehandling af mænd og kvinder i forbindelse med adgang til og levering af varer og tjenesteydelser, art. 12.

Efter disse direktiver har ligebehandlingsorganet til opgave at beskytte enkeltpersoners rettigheder og til at fremme princippet om ligebehandling. Begge direktiver fastslår, at ligebehandlingsorganet som minimum skal tildeles kompetence til at:

- bistå ofre for forskelsbehandling med at få behandlet deres klager over forskelsbehandling under hensynstagen til ofrenes, foreningernes, organisationernes og andre juridiske personers rettigheder,
- indlede uafhængige undersøgelser af forskelsbehandling
- offentliggøre rapporter og fremsætte henstillinger om spørgsmål vedrørende forskelsbehandling.

Direktiverne indeholder ikke vejledning af eller opstiller retningslinier for udmøntningen af disse opgaver, og de oprettede ligebehandlingsorganer i EU-medlemslandene har derfor forskellige strukturer, mandater og redskaber som grundlag for udmøntning af opgaverne.

3. IMRs konkrete indsats af relevans for kønsligestillingsområdet

En lang række af de tiltag, der er iværksat af IMR på ligebehandlingsområdet, er relevante for kønsligestilling og for fremme af kvinders og mænds rettigheder.

Det horisontale perspektiv

I udmøntningen af IMRs indsats på ikke-diskriminationsområdet og området for etnisk ligebehandling har instituttet valgt at introducere og systematisk anlægge et horisontalt perspektiv på ligebehandling.

Det horisontale perspektiv betyder, at indsatsen for ligebehandling inkluderer alle de diskriminationsgrunde, der er indeholdt i dansk civilretlig lovgivning, d.v.s. køn, race, hudfarve, religion eller tro, politisk anskuelse, seksuel orientering, alder, handicap, national, social eller etnisk oprindelse. Herved sættes alle diskriminationsgrundene i fokus, hvorved de positive erfaringer fra de enkelte diskriminationsområder kan bringes i spil og inspirere til indsatser og strategier på de øvrige områder. Som et af de områder med længst erfaring med en ligebehandlingsindsats har kønsligestillingsområdet udgjort et afgørende erfaringsfelt.

Dette perspektiv har vundet genklang blandt de NGO'er, der er aktive på de forskellige diskriminationsområder, og har muliggjort et frugtbart samarbejde, som har ført til følgende aktiviteter:

- nedsættelse af et ligebehandlingsudvalg under Rådet for Institut for Menneskerettigheder
- udgivelse af IMR udredning nr. 2/2005 Dansk strategi for ligebehandling
- udarbejdelse af handlingsplaner for ligebehandlingsindsatsen i en række NGO'er
- udgivelse af IMR udredning nr. 5/2007 Effektiv beskyttelse mod diskrimination – om retlige og faktisk tiltag
- Som led i denne ligebehandlingsindsats er derudover udviklet og afholdt
  - kurser og workshops for en række målgrupper, herunder politikere, beslutningstagere, NGO'er, fagforeninger og gymnasieelever
  - undervisning på Politiskolen som led i det faste undervisningsprogram
  - medborgerskabsundervisning i folkeskolen og i Ungdomsbyen

Multi-diskrimination

Den nyeste udvikling indenfor diskriminationsområdet viser en tendens til, at personer oplever at blive diskrimineret med henvisning til to eller flere diskriminationsgrunde. Kvinder oplever fx at blive diskrimineret på grund af deres køn og etnicitet, eller deres køn, handicap og seksuelle orientering i samme diskriminationssituation. For at udvikle viden på dette område og samle erfaringer fra Danmark har IMR udført: